

Sak 14/11: Oppfølging av synodesak 5/05 – om ordinasjon

Bakgrunn

I tilknytning til vedtaket i Synoden 2005 om å åpne for ordinasjon av kvinner fattet Synoden også følgende vedtak:

”Fram til Synodemøtet i 2011 bør det være menn som er menighetens hovedforstander eller leder av eldsteråd. Dette avgjøres med bindende virkning av den enkelte menighet. I samme periode er det bare menn som kan være kirkens tilsynsmenn i presbyterier og synode.”

Synoden ber synodestyret legge til rette for at hele kirken fortsetter å arbeide med spørsmålet om på hvilken måte vi skal forstå Bibelens ord om mann og kvinne i vår tid. Arbeidet skal skje i overensstemmelse med kirkens skriftsynserklæring. Arbeidet oppsummeres til Synodemøtet i 2011”

Synodestyret har på bakgrunn av dette vedtatt følgende i denne synodeperioden:

Synodestyret holder fast på at synodens vedtak om at ”hele kirken fortsetter å arbeide med spørsmålet om på hvilken måte vi skal forstå Bibelens ord om mann og kvinne i vår tid” må innebære en bred prosess, som involverer flest mulig i vår kirke.

AU forbereder skisse til hvordan en slik prosess kan legges opp til neste styremøte.

Synodestyret forstår forrige styrets vedtak i forbindelse med oversending til synoderådet, ”Uttalelsen oversendes synoderådet som et innspill i den videre samtale etter vedtakene på Synoden 2005.”, som et ønske om at synoderådets behandling skal føre fram til en ”uttalelser av læremessig karakter.”, jfr. Forfatningen § 16. (Sak 61/08-11)

Det nedsettes en arbeidsgruppe for å legge til rette for en bred prosess om dette spørsmålet slik det framgår av vedtak på Synoden 2005. Utvalget bes om å ha et utkast klart innen påske 2010. Synodeformannen utformer utkast til forespørselsbrev med mandat. (Sak 88/08-11)

Oppsummering og konsekvenser

1. Arbeidet med å forstå Bibelens ord om mann og kvinne i vår tid.

Som det framgår av vedtakene gjengitt over, nedsatte synodestyret en arbeidsgruppe med tanke på utgivelse av et samtalehefte. Gruppen besto av Kari-Lisbeth Kjus, Jan Gossner og Else Aurlien Johnsen. Resultatet av arbeidet ble et temahefte med tittelen ”Mann og kvinne”, som kom ut og ble distribuert til våre menigheter høsten 2010. Fra synodestyrets side var dette ment som et bidrag til en bred samtale om nettopp dette temaet.

2. Avgrensninger av kvinners tjeneste fram til 2011.

Synodestyret oversendte som det framgår av styrets vedtak denne saken til synoderådet, for å få en ”uttalelse av læremessig karakter” – jfr. Forfatningens § 16. Synoderådets behandling og resultatet av denne framgår av synoderådets protokoll. Synoderådet samlet seg om deler av uttalelsen, men delte seg i spørsmålet om tilsynsmennene fortsatt måtte være menn.

Synodestyret har tatt synoderådets behandling til orientering. Synodestyret deler synoderådets og forfatningsutvalgets forståelse om at vedtaket fra 2005 gjaldt til synodemøtet 2011. Styret er delt i spørsmålet om tilsynsmennene fortsatt skal være menn, men er samlet i oppfatningen av at dette vil kreve ett nytt vedtak på Synoden 2011.

Synodestyret har en delt innstilling i denne saken.

Synodestyrets flertall fremmer følgende forslag:

”Den overgangsordningen som ble vedtatt på Synoden 2005 forlenges ikke”

6 stemmer i synodestyret (Leif Gunnar Sandvand, Arnt Sigurd Sollie, Ragnar Moe, Tor Torsøy, Torbjørn Nordvoll, Kari-Lisbeth Kjus)

Synodestyrets mindretall fremmer følgende forslag:

”Fram til Synoden 2014 er tilsynsmannstjenesten forbeholdt menn”

1 stemme i synodestyret (Arnfinn Løyning)

Forfatningsutvalgets kommentar og vedtak til synoderådets protokoll:

Forfatningsutvalget har foretatt følgende vurdering:

I ordinasjonssaken gjorde Synoden 2005 følgende vedtak (sak 5/2005, punkt 2): ”I tillegg vedtar Synoden: Fram til Synodemøtet i 2011 bør det være menn som er menighetens hovedforstander eller leder av eldsteråd. Dette avgjøres med bindende virkning av den enkelte menighet. I samme periode er det bare menn som kan være kirkens tilsynsmenn i presbyterier og synode.”

Synoden ber synodestyret legge til rette for at hele kirken fortsetter å arbeide med spørsmålet om på hvilken måte vi skal forstå Bibelens ord om mann og kvinne i vår tid. Arbeidet skal skje i overensstemmelse med kirkens skriftsynserklæring.

Arbeidet oppsummeres til Synodemøtet i 2011.”

Vedtaket er todelt. Første del er en tilrådning om kun mannlige hovedpastorer eller eldsterådsledere og en bestemmelse om at det kun skal være mannlige tilsynsmenn. Både tilrådningen og bestemmelsen er tidsbegrenset fram til Synoden 2011 konstitueres.

Andre del er en anmodning om at det fortsatt skal arbeides med forståelsen av Bibelens ord om mann og kvinne. Arbeidet skal oppsummeres til Synoden 2011.

Synodestyret gjorde i sak 61/2008-2011 følgende vedtak (relatert til andre del av synodens vedtak):

”... Synodestyret holder fast på at synodens vedtak om at ”hele kirken fortsetter å arbeide med spørsmålet om på hvilken måte vi skal forstå Bibelens ord om mann og kvinne i vår tid” må innebære en bred prosess, som involverer flest mulig i vår kirke. AU forbereder skisse til hvordan en slik prosess kan legges opp til neste styremøte.

Synodestyret forstår forrige styrets vedtak i forbindelse med oversending til synoderådet, ”Uttalelsen oversendes synoderådet som et innspill i den videre samtale etter vedtakene på Synoden 2005.”, som et ønske om at synoderådets behandling skal føre fram til en ”uttalelser av læremessig karakter.”, jfr. Forfatningen § 16.” De refererte vedtakene innebærer at det fra og med Synoden 2011 ikke lenger foreligger noen anbefalte eller bestemte begrensninger i ordinerte kvinners tjeneste.

Synoden 2011 skal forholde seg til en oppsummering av arbeidet med forståelsen av Bibelens ord om mann og kvinne. I den forbindelse har synoderådet, etter oppdrag fra synodestyret, avgitt en uttalelse av ”læremessig karakter” jf. forfatningen § 16. Det foreligger altså ingen avgjørelse fra synoderådet.

Synoderådet er delt i to like store deler i uttalelsens avsnitt om forståelsen av Bibelens ord om mann og kvinne (kefalestrukturen). Den ene halvparten av synoderådet ønsker å forbeholde tilsynsmannsfunksjonen for menn mens den andre halvparten ikke ønsker en slik begrensning.

Hele synoderådet forstår de begrensningene som ligger i synodens vedtak fra 2005 om ordinasjon av kvinner som tidsbegrenset fram til 2011.

I og med at synoderådet ikke har hatt saken til avgjørelse kommer ikke bestemmelsen om 2/3 flertall til anvendelse. En avgjørelse om å forbeholde tilsynsmannsfunksjonen for menn ville medføre forfatningsendringer

og derfor kreve 2/3 flertall i synoderådet, jf. reglement for synoden. I tillegg ville det reist spørsmål i forhold til forfatningens bestemmelse om den evangelisk-lutherske bekjennelse. Denne bestemmelsen kan ikke endres, jf. forfatningen §§ 1 og 17.

Vedtak:

I og med at synoderådets uttalelse om forståelsen av Bibelens ord om mann og kvinne (kefaléstrukturen) ikke er en avgjørelse har Forfatningsutvalget ingen merknad til denne delen av protokollen.